

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 17 februari 1921 kl. 4 e. m.

*Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
ökning av riksbankens sedelutgivningsrätt.*

I en till riksdagen avlåten, den 11 februari 1921 dagtecknad proposition nr 75 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att riksbanken må för tiden till den 1 april 1921 begagna den i 6 § andra stycket av lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 omnämnda rätten att utgiva sedlar till ett belopp av högst etthundratjugufem miljoner kronor utöver vad som är medgivet i första stycket av samma paragraf.

Ifrågavarande proposition är föranledd av en av fullmäktige i riksbanken till Kungl. Maj:t den 5 innevarande februari avlåten skrivelse, däri hemställts, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen, att riksbanken må under tiden till den 1 mars 1922 begagna den i 6 § andra stycket av riksbankslagen omförmälda sedelutgivningsrätten. Såsom skäl för denna sin framställning anför fullmäktige bland annat, att försiktigheten bjöde, att riksbanken under det nuvarande brydsamma och ovissa ekonomiska läget disponerade den extra sedelutgivningsrätt, varom här vore fråga.

Fullmäktige i riksgäldskontoret, vilka yttrat sig i ärendet, hava icke haft något att erinra mot bankofullmäktiges förslag.

Beträffande tillkomsten av gällande bestämmelser om den extraordinära sedelutgivningsrätten har departementschefen hänvisat till den redogörelse, som förlidet år lämnades i den då framlagda propositionen (nr 75) i ämnet.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 8 saml. 10 häft. (Nr 12.)

I samband med föreliggande spörsmål har departementschefen berört jämväl frågan om förlängning av den i lag den 27 februari 1920 Konungen medgivna rätten att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873. Denna lag gäller nämligen icke längre än till och med den 28 februari 1921. På hemställan av departementschefen hava fullmäktige i riksbanken i avgivet yttrande anhållit om avlåtande av proposition till riksdagen med förslag, att de nu gällande bestämmelserna i detta ämne måtte förnyas att gälla till den 1 mars 1922.

Fullmäktige i riksgäldskontoret hava icke haft något att erinra mot ett bifall till bankofullmäktiges förslag.

*Departements-
chefen.*

För egen del har departementschefen anfört:

»Att riksbankens utvidgade sedelutgivningsrätt för närvarande ej kan undvaras, finner jag uppenbart. Utgående från den uppfattning i valutafrågan, för vilken jag vid framläggandet av årets statsverksproposition gjort mig till tolk, anser jag emellertid frågan härom icke böra behandlas isolerad utan såvitt möjligt i samband med övriga till valutavården hörande spörsmål. Jag vill i detta sammanhang meddela, att jag genom skrivelse den 5 februari 1921 anmodat ekonomiska rådet att i samband med behandlingen av ärendet om eventuellt fortsatt suspension av riksbankens skyldighet att inlösa sina sedlar med guld senast den 1 mars 1921 inkomma med nytt utlåtande i valutafrågan. Sedan detta yttrande avgivits och när i anslutning därtill valutapolitiken i den utsträckning, som kan befinnas lämpligt, upptages till behandling, synes jämväl frågan om bibehållande av riksbankens utvidgade sedelutgivningsrätt böra tagas under övervägande med hänsyn till de praktiska konsekvenser, som de för valutapolitiken uppställda riktlinjerna kunna medföra. Då emellertid nuvarande bestämmelser för sedelutgivningen äga giltighet endast till den 1 mars 1921, då vidare behandlingen i ett sammanhang av de valutapolitiska frågorna med hänsyn till den tidpunkt, då ekonomiska rådets yttrande kan förväntas inkomma, icke kan äga rum förrän under loppet av mars månad, och då slutligen försiktigheten bjuder, att riksbanken icke är betagen möjligheten att under sagda månad begagna den utvidgade sedelutgivningsrätten, torde dylik rätt för närvarande böra medgivas till den 1 april 1921, d. v. s. den tidpunkt, då suspensionen av riksbankens skyldighet att inlösa sedlar med guld enligt nu gällande föreskrifter upphör.

Vad angår frågan om skyldighet för riksbanken att inlösa guld i plants m. m., äro; såsom riksbanksfullmäktige uttalat, förhållandena på den internationella guldmarknaden för närvarande sådana, att riksbanken under den närmaste framtiden icke synes bliva i behov av det skydd, som de därom meddelade bestämmelserna äro avsedda att lämna, och lärer därför avgörandet av denna fråga kunna utan olägenhet uppskjutas till den tidpunkt, då övriga till valutavården hörande spörsmål upptagas till behandling.»

Utskottet har icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts här ifrågavarande framställning och hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition nr 75.

Stockholm den 17 februari 1921.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson, Öhngren, Lindley, Östberg, Bondeson, Bodin* och *Malmberg* samt

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro, *Sommelius, Wikström, Bäcklund, Persson* i Björsholm, *Lovén* och *Andersson* i Milsmeden.
